

Graikijoje paskelbta diktatura

1,000 žmonių žuvę potviniuose Europoje

Rumanijos karaliūnas ne savo noru išsižadėjęs sosto

Jau ir Graikijoje įsteigta diktatura

Diktatorium pasiskelbė dabartinis ministras pirmininkas, generolas Pangalos

ATENAI, Graikija, sausio 4. — Graikijoje tapo įsteigta diktatura. Diktatorium pasiskelbė generolas Pangalos, kuris per pastaruosius šešis mėnesius buvo Graikijos premjeras.

Naujasis diktatorius žada per kelis ateinančius mėnesius sukurti tokią Graikijos armiją, kuri busianti stipriausia Balkanuose, ir stipriąsias laivyną, taip kad Graikija dominuosianti Tarpžemio jurių rytuose.

Savo kalboje gen. Pangalos pareiškė, kad parlamentinė valdžia esanti visu Graikijos vargų priežastis, ir kad jis dabar ruošias valdžios programą, paremtą vien ginkluota jėga.

Senato rinkimai tapo atidėti neapribotam laikui.

Bulgarijos ministerių kabinetas resignavo

SOFIJA, Bulgarija, sausio 4. — Premjeras Cankov įteikė karaliui savo ir viso ministerių kabineto resignaciją, kuri buvo priimta. Resignavimo priežastis buvo premjero nesutarimas su kitais kabineto nariais.

Manoma, kad naujai ministerijai sudaryti bus pakviestas buvęs finansų ministras Andrei Liapčev, makedonietis, turįs vardą kaip geras finansininkas.

Prof. Ehlers mirė

GOETTINGENAS, Vokietija, sausio 3. — Vakar čia mirė žinomas vokiečių zoologas, Goettingeno profesorius Ernst H. Ehlers, 90 metų amžiaus.

AR NORI KĄ PARDUOTI, PIRKTI AR PAIEŠKOTI

Naujienos pagalbės jums. Desėtkai tukstančių Naujienų skaitytojų ieško bargenų Naujienose ir skaito klasifikuočių jų skelbimų puslapius kasdien. Parašykite i Naujienas ką turit parduoti, o pirkėjų atrast greitai.

Klasifikuočiųjų skelbimų kainos: vienas colis (apie 30 žodžių) vienai dienai, \$1.05, daugiau kaip vieną dieną 92 centai i dieną; asmenų paieškojimui po 70 centų už colį i dieną. Parduokit kas jums nereikalingas per paskelbimus Naujienose.

Europos potviniuose žuvę 1,000 žmonių

Skaudžiausiai yra nukentėjus Transilvanija ir Vengrijos vynuogynų sritys

PARYŽIUS, sausio 4. — Milžiniški potvyniai Europoje ne tik nesiliauja, bet padėtis dar pablogėjo dėl didelių audrų. Daugiausiai kenčia centralinė Europa. Susisiekimas labai pažeistas. Kiek iš viso padaryta pragaisties, bus sužinota tik po kuro laiko.

Vienas pranešimas sako, kad Transilvanijoje skaičius žuvusių žmonių siekia jau tukstantį.

Milžiniškos žalos padarė Theiso upės vandenys garsiojo Tokajaus vynuogynų srity, rytinėje Vengrijoje. Tukstanciai kaimiečių buvo priversti krautytis ant savo namų stogų, ir daug jų ten mirė nuo nušalimo.

Francijoje ir Belgijoje potvyniai buvo pradėję kiek atleisti, bet dabar vėl lietus ėmė pilti ir upės bei upeliai pradėjo stipriau tvinkti.

Vokietijoje, išilgai Reino upės, tokių potvynių nėra buvę per šimtmetį. Olandijoje dideli potvyniai ypač Gelderlande ir Overvelo provincijose.

Anglijoje ir Valijoje, nors upės taip pat smarkiai patvinsios ir silėnės vietos yra užlietos, bet žalos tiek nepadaryta, kiek kontinente.

Bedarbiai angliakasiai puolė krautuves

GLACE BAY, Nova Scotia, sausio 4. — Vargo, spiriami, daugiau kaip tukstantis bedarbių angliakasių vakar, vakar puolė vietos krautuves ir ėmė jas plėsti. Viena krautuvė buvo sudėginta. Jokių areštų nebuvo.

Prieš tai bedarbiai angliakasiai laikė mitingą, kuriame jie karčiai skundėsi dėl savo sunkios padėties.

Aštuonios moterys traukinio užmuštos

KALKA, Britų Indija, sausio 4. — Pasąžieriniam traukiniui sudaužius kryžkelę vežimą, buvo užmuštos jame važiuavusios aštuonios moterys, Patiala maharadžos (kunigaikščio) palydovės. Kitos dvi buvo pavojingai sužeistos. Nelaimė atsitiko maharadžai grįžtant namo iš medžioklės.

STREIKAS ROKISKY

ROKISKIS. — Lapkričio 16 dieną sustreikavo stoties mūrininkai. Streiko priežastis — nesumokėjimas laiku algos ir prašymas padidinti mokesnį.

Rumanijos karaliūno sosto išsižadėjimas

Krašto seimas atėmė iš Karolio visus karališkas prerogativas; patvirtino sosto paveldėtoją

BUCHARESTAS, Rumanija, sausio 4. — Krašto seimas šandie beveik kaip vienu balsu priėmė karaliūno Karolio išsižadėjimą sosto ir atėmė iš jo visas prerogativas kaipo karališkos šeimos nario. Seimas patvirtino paskyrimą sosto paveldėtoju Karolio ketverių metų sunų, Mykolą. Ligi karaliūnas Mykolas sukaks 18 metų amžiaus, regentu, jeigu karalius Ferdinandas mirytų, bus antrasis karaliaus sunas, Nikaljus.

Pradėta procedūra dėl karaliūno Karolio ir jo žmonos, Graikų princesės Alenos, išsiskyrimo.

Intrygos ryšys su karaliūno išsižadėjimu sosto

LONDONAS, sausio 4. — Westminster Gazette korespondentas Vienoje sakos sužinojęs, kad Rumanijos armijos vadai Bucharesto planavę padaryti coup d'etat, nuversti Britanijos ministeriją ir įsteigti Rumanijoje karinę diktaturą, paliekančią tečiau karalių Ferdinanda sosto. Samokslas turėjęs kažko bendra su karaliūno Karolio išsižadėjimu sosto, nes dabar jau esą žinoma, kad karaliūnas sosto išsižadėjęs ne savo noru, bet buvęs priverstas tati padaryti.

Viskas yra prakeikti melai, sako karaliūnas

MILANAS, Italija, sausio 4. — Rumanijos karaliūnas Karolis dabar gyvena Hotel De La Ville, Milane, bet nieko prie savęs nepripažįsta. Laikraščio korespondentai pasiuntę jam, surašę, keletą klausimų, į kuriuos jis sava ranka parašė angliškai šitoki atsakymą: "Aš negaliu duoti jums pranešimo, kokio jūs manęs prašote. Viena tik pasakysiu, kad visa, kas apie mane rašoma, yra prakeikti melai. Man nuostabu, kad rimti laikraščiai spausdina tokias fantastiškas žinias, kurios nėra niekas kita, kaip tik nelemta propaganda prieš mano šeimyną ir prieš mane patį. Tai visa, ką aš galiu pasakyti."

Hotely karaliūnas Karolis gyvena su viena jauna, gražia moteris, p. Magda Lupeco, dukteria vieno pirklio Jassuose, žydo. Viešai jis bėgti niekur su ja nesirodo.

Švedijos tekstilės streikas baigtas

STOKHOLMAS, Švedija, sausio 4. — Valdžios komisijai tarpininkaujant, visuotinas Švedijos tekstilės darbininkų streikas tapo pabaigtas. Darbininkams pripažinta teisė organizuotis, o taipgi jiems bus mokama tokia pat alga, kurią jie iki šiol gaudavo. 30,000 darbininkų, kurie buvo išmesti iš darbo, grįžta atgal dirbti.

Kareivių savizudybės Austrijos armijoje

VIENNA, Austrija, sausio 4. — Viename krutamųjų pavelsių teatre vakar nusišovė vėl vienas Austrijos respublikos armijos kareivis. Nuo 1925 metų pradžios iki šiol tai jau 153-ias kareivis nusižudęs Austrijos armijoje susidedančioje 16,000 vyrų.

[Pacific and Atlantic Photo]

Marthe Moreuil, francūzė, kaltinama šnipavimu anglų naudai.

Maištas prieš Calleso valdžią nugniužtas

Maištininkų vadas, buv. pulk. Marquez, ir keliolika jo sekėjų žuvo

MEKSIKOS MIESTAS, sausio 4. — Vakar buvo bandyta padaryti ginkluotas sukilimas prieš prezidento Calleso valdžią. Trečia valanda ryto, Aguascalientes mieste aštuoniolika ginkluotų vyrų, buvusių pulkininkui Jose Marquezui vadovaujant, puolė kareivines. Puolikai betgi buvo atmušti, praradę penkiolika kritusių kovoj. Federalės kariuomenės buvo vienas kapitonas ir šeši kareiviai užmušti, o keletas kitų sužeisti. Vėliau buvo patsai Marquez ir dar penki jo sekėjai sugauti ir sušaudyti.

Prieš sušaudymą maištininkų vadas Marquez pareiškė, kad sukilimas buvęs bandyta padaryti sulgy instrukcijomis, gautomis iš De la Huertos, iš Jungtinių Valstijų.

Federalė kariuomenė gauda kitus maišto dalyvius.

Du Francijos komunistų vadai pasmerkti kalėjimui

PARYŽIUS, sausio 4. — Du Francijos komunistų vadai, parlamento nariu, Cachin ir Loriot, tapo teismo pasmerkti trylikai mėnesių kalėjimo kėčiavienas.

Abudu jie buvo kaltinami dėl kurstymo kareivių neklausyti savo viršininkų, ryši su francūzų karu Morokkoje.

Pasmerktieji pareiškė, kad jie apeliuosią.

OCONTO, Wis., sausio 3.

Dėl to, kad tėvas nedavė jam vartoti automobilio gyvenančio netoli Little Rivers farme, Alberto Pompo, aštuoniolikos metų suns nuėjo savo kambarin ir nusišovė.

Chicagoje ir apiešnikai oficialis oro biuras šiai dienai pranešauja:

Aplamai gražu; truputį šalčiau; stiprokas, didžiojo vakarų vėjas.

Vakar temperatūra vidutiniškai siekė 39° F.

Šandie saulė teka 7:18, leidžiasi 4:32 valandą.

Japonų kariuomenė pasitraukianti iš Mukdeno

Busianti palikta tik konsulato sargyba ir kareiviai gelžkeleliui saugoti

TOKIO, Japonija, sausio 4. — Karo departamentas paskelbė, kad visi Japonų kareiviai bus ištraukti iš Mukdeno prieš sausio 8 dieną. Busią palikta tik gelžkelio ir konsulato sargybos.

Pranešama taip pat, kad Mandžurijos vadas, maršalas Čang Tsolinas, atsiuntęs Japonijai apgailestavimą dėl įvyksio maišto, kuriam vadovavo buvęs Čang Tsolino šalininkas, Kuo Sunlinas, prižadėdamas išlaikyti ateity taiką Mandžurijoje.

Bandė nužudyti naująjį Persijos karalių

Mesta bomba nutraukusi Riza Chanui abidvi kojų

LONDONAS, sausio 4. — Exchange Telegrapho korespondentas Bagdade, Mesopotamijoje, praneša, kad padaryta pasikėsimas nužudyti naująjį Persijos šachą (karalių), Riza Chaną. Korespondentas sako, kad Persijos sostinė, Teherane, buvus mesta į šachą bomba, kuri sprogdama, nutraukus jam abidvi kojų.

Lenkijoje darbininkai kelia maištą

Darbininkai išplėšė krautuves ir grąšina valdžiai.

VARŠUVA, gruod. 10. — [Elta]. — Dombrovsko ir Krokuvos kalnų pramonės darbininkų tarpe iškilio maištas. Darbininkai apiešė kelias maišto produktų krautuves. Neramumai kilo didėjant brangumui. Darbininkų atstovai pareiškė valdžiai, kad jie bus priversti imtis smurto, jei valdžia nepradėsianti rimtai kovoti su brangumu.

IS LIETUVIŲ LATVIŲ PREKYBOS DERYBŲ

RYGA, gruod. 12. [Elta]. — Lietuvos Latvijos delegacijos pabalgė nagrinėti Latvijos pasiūlytą privilegijuotų prekių sąrašą. Lietuvos delegacijos pirmininkas d-ras Purickis su ruošė arbatą spaudos atstovams. Savo kalboje d-ras Purickis pasakė, kad ekonominis susitarinimas tarp abiejų tautų tautų tegalima įvykdyti laipsniškai ir kad jis sudarysias pagrindą ir politiniam susitarinimui.

Latvių spaudos vardu kalbėjo "Jaunasis Zinas" leidėjas Benjaminas, pabrėždamas širdingų santykių reikalingumą.

WAVERLY, ILL., sausio 3. — Vakar čia rado savo namuose nusižudijusį vienį, 75 metų an ziaus Andrew Robertą. Paliktame raštely jis sako, kad atimas sau gyvastį dėl to, kad jo draugai, kuriems jis esąs skolingas pinigų, nenorį jam skolos grąžinti, ir jis, likęs dabar visai be pinigų, bijąs kad nereiktų eiti elgėtauti.

Daktaras per klaidą nužudė dešimt vaikų

TASKEKTAS, Rusų Turkestano, sausio 4. — Ką tik pasibaigė byla daktaro Ivano Šorochovo, vyriausiojo Trepnių Medicinos instituto gydytojo. Atsakomybėn jis buvo pašauktas dėl numarinimo dešimties vaikų, kuriems jis per klaidą, užuot antitoksino, buvo įlejęs difterijos bakterijų.

Teismas nubaudė daktarą tik dešimčia mėnesių kalėjimo.

Lenkija deras su Rusija dėl neutralumo sutarties

BERLINAS, sausio 4. — Varyšuvos pranešimais, Lenkija pradėjus pertraktacijas su sovietų Rusija tikslu padaryti su ja neutralumo sutartį, panašią kaip kad neseniai Rusų-Turkų pasirašyta Paryžiuje.

Samoa salą atlankė baisi audra

HONOLULU, Havajai, sausio 4. — Gauta čia iš Tutuilo salos radiograma praneša, kad tą salą atlankius baisi audra, uraganas, ir kad daug žmonių buvę sužeista. Tutuila yra Samoa grupės sala, kurioje yra Amerikos laivyno stotis.

Mirė Italijos karalienė

ROMA, Italija, sausio 4. — Italijos karaliaus Viktoro Emanuelio motina, karalienė Margarita, mirė šiandie vidurdienį, dabar visai be pinigų, bijąs kad nereiktų eiti elgėtauti.

Garantija Greitumas Pigumas

Per Naujienas siunčiami pinigai Lietuvon yra pilnai garantuojami, greitai išmokami ir pigiai kainuoja.

Per Naujienas galima siųsti pinigus dovanoms, paskoloms ant vekselių, pasidėjimui į banką, pirkimui nuosavybių ir visiems kitokiems reikalams. Galima taipgi siųsti doleriais arba litais ir visokio dydžio sumomis.

Naujienos visuomet suteikia gerą patarnavimą kaip vietiniams, taip ir kitų miestų lietuviams.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Moksleivių Keliai

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje Organas

Eina du kartų į mėnesį

REDAKTORIUS:

J. LAPAITIS, 1739 South Halsted St., Chicago, Ill.

J. LAZDAUSKIS, Pirm., 11256 So. Bishop St., Chicago
K. J. SEMASKA, Rašt., 1834 Wabansia Ave., Chicago
J. URBONAS, Ižl., 5806 So. Peoria St., Chicago

ASTRONOMIJA

Observatorija ir jos įrankiai.

Observatorija yra tam tikra įstaiga arba butas, pastatytas tam tikslui, kad iš jo astronomai galėtų tyrinėti ir studijuoti įvairius dangaus kūnus. Svarbiausieji observatorijos įrankiai yra teleskopas ir spektroskopas. Šiame skyriuje mes pasvysime keletą straipsnių dešimtojo amžiaus astronomijos mokslui. Svarbiausieji observatorijos įrankiai yra teleskopas ir spektroskopas. Šiame skyriuje mes pasvysime keletą straipsnių dešimtojo amžiaus astronomijos mokslui.

Senovės astronomiškai observatorijos įrankiai ir jų įrėdimai yra taip pat mažai žinomi, kaip ir ankstyvieji atradimai pačiame astronomijos moksle. Dar tais laikais, kada žmonės tebemanė, jog žemė nesisuka apie savo ašį, bet saulė apskritai apie žemę vieną sykį į parą, kas padaro dieną ir naktį, žmonės tą įsivaizduojantį saulės kelionę miravo pagal šešėlio, kuris pasidaro nuo stulpo saulės esant vidurdienį.

Stulpo šešėlio įvairumas pirmityviam astronomams davė galimybes tyrinėti įsivaizduojantį saulės judėjimą. Senovės astronomai tačiau pradėjo įvairius dangaus kūnus tyrinėti ir kitokiū būdu. Profesorius Newcombas rašo:

"Vadas buvo Tycho Brahe, kuris gimė 1546 metais, t. y. tris metus po Koperniko mirties. Jo domė pirmiausia buvo nukreipta link studijavimo astronomijos dešimtojo amžiaus užtemimo, įvykusio rugpjūčio 21 d., 1560 m. Tas saulės užtemimas buvo viškas kai kurios Europos dalyse. Nustebintas, kad toks nepaprastas apšviestas gali būti išpranašautas, jis pasišventė studijavimui nutęsimam ir išrėktojamųjų metodų, kurių pagalba ta pranašystė buvo padaryta. 1576 metais Danijos karalius įsteigė garsiąją Uraniborgo observatoriją, kurioje Tychas praleido dvidešimt metų, stropiai tētydamas įvairius dangaus kūnų stovius su geriausiais įrankiais, kokie tik tuo laiku galėjo būti padaryti. Tada buvo prieš pat teleskopą išradimą. Tas astronomas to del negalėjo pasinaudoti tuo galingu instrumentu. Sekama šimtmečiais jo nutętimus pavadavo daugiau patobulinti tyrinėjimai. Tų tyrinėjimų svarba ypatingai priklauso Keplerio atradimui jo garsiojo planetų judėjimo įstatymo."

Dar iki šiol tebedisputuojama klausimas, kame ir kada pirmasis teleskopas buvo padarytas. (Kaipo astronomiškas instrumentas teleskopas prasideda nuo Galileo laikų. Su savo paties išrasto ir padaryto mažo ir netobulo teleskopu, tas italų mokslininkas pirminis pastebėjo saulės šakus, mėnulio kalnus ir keturis Jupiterio satelitus*). Su

abiem akim žiurimą dabartinį žiurimą galima lyginti prie Galileo teleskopą, bet šiandieniniai mūsų teleskopai yra stebėtinai žmonių pirmynėis produktas. Pirmieji astronomiškai įrankiai turi tik savo istorišką vertę. Moderniško teleskopą gadinę prasidėjo devyniolikto šimtmečio.

Per šimtmetį teleskopas pateko į negirdėtą besivystymo laipsnį. Didžiausio dėmė tapo atkreipta į tai, kaip padaryti didžiausią teleskopą. Įvairios tautos pateko į stebėtinus lenktynės del padarymo galingiausių astronomijos įrankių. Tarptautinės lenktynės del teleskopų tobulinimo padarė skirtingus teleskopų būdovėms metodus. Teleskopai išitobulino į dvi skirtingi rūši ir kiekviena tų dviejų rūšių turi savo šalinimus. Viena tų dviejų teleskopų rūšių pavadinta refraktorium, o kita reflektorium. Pažiūrėkime tai kaip kiekviena tų dviejų teleskopų rūšių padaryta.

Refraktoriaus yra labai paprastas, visiems žinomas teleskopas. Jis susideda iš vienos didelės lenos prie vieno vamzdžio galo ir mažos lenos prie kito to paties vamzdžio galo. Didžioji lena yra lyg kokią milžinišką akis. Ta lena suranka didelę kiekį šviesos ir perduoda tą šviesą į fokusą vamzdžio viduje. Ta lena pagamina mažą, bet skaisų pavidalą, o prie akies dedamoji teleskopas dalis tą pavidalą padidina. Refraktoriaus yra padarytas taip, kaip ir kiekvienas paprastas vienakinis žiuronas. Skirtumas yra tik didume.

Reflektorius tačiau, vietoje didelės lenos viršutiniame vamzdžio gale, turi didelį veidrodį apatiniam vamzdžio gale. Tas veidrodis yra padarytas taip, kad atmušus į fokusą puolamąją šviesą, o ta šviesa vėlina suina į prie akies dedamąją dalį. Refraktoriaus nuo refraktoriaus skiriasi, kaip matome, tik tai šviesos surinkimo būdu. Kiekvieno teleskopą galingumas priklauso nuo šviesos surinkimo kiekybės. Turintis leną keturis colių diametre teleskopas yra keturis sykius galingesnis negu teleskopas su lena dviejų colių diametre, nes šviesos surinkimo kiekis priklauso nuo lenos pločio. Didžiausi šių dienų teleskopai yra reflektoriai, nes daug lengviau ir pigiau yra padaryti didelį veidrodį negu padaryti didelę leną. Bet veidrodis gali lengviau pasigadinti negu lena. Be to, mažas veidrodis nelygumas gali padaryti didesnę sudarkymą negu lena. Refraktoriai yra daug apgrankesni vartoti negu reflektoriai. Del tų priežasčių didelių refraktorių daroma iki šiai dienai. Didžiausias jų yra Yerkes'o refraktoriaus, kurio lena yra trijų pėdų ir keturių colių diametre. Bet šis refraktoriaus yra daug mažesnis lyginant jį prie refraktoriaus, kuris randasi Mount Wilson, kalifornijoje. Mount Wilson refraktoriaus turi ne mažiau kaip aštuonių pėdų ir keturių colių diametrą.

Tų milžiniškų teleskopų įėjog padidinimui astronomai

vartoja fotografinius lenteles. Dabartiniais laikais retai kada astronomas praleidžia visą naktį pridėjęs akį prie teleskopu. Vietoj akies jis įveda fotografinę lentelę. Fotografiska lentelė duoda geresnį pasekmę negu akis, nes ji subdaroja reginį. Kada mes ilgai ir įtemptai žiūrėsim į silpną arba blankų dangaus reginį, jis po kiek laiko iš mūsų akių praigais ir mes jo nebegalėsime įžiūrėti. Bet ant fotografiskos lentelės blankus reginai būdavoja ir darosi aiškiesniais. Už teleskopu uždėta fotografiska lentelė gali padaryti reginį net tokių žvaigždžių, kurios yra per daug blankios ir neaiškios. Keletą valandų pabuvusi už teleskopu fotografiska lentelė suranka silpną reginį ir padaro iš jo gerai matomą vaizdą. Fotografiska lentelė tuo lūdu atidengia astronomams tokius dangaus stebėtinus apšviestumus, kurių negalima įžiūrėti net su geriausiais ir stipriausiais šių dienų teleskopais.

Tų dviejų teleskopų rūšių, kurių būdovėms mes trumpai anksčiau aprašėme, yra įrengtos ekvatoriališkai. Kitais žodžiais sakant, teleskopai yra pritaisyti prie palektito stulpo. Tas stulpas yra paraleliškas žemės ašiai (tas reikiia, kad tas stulpas nustatytas tokioje jau lygoje linijoje kaip žemės ašis). Taip įrengta teleskopą galima sukuti kur tik nori. Bet tokie teleskopai yra įrengti taip, kad tą stulpą suka laikrodinis ant tiek greit, ant kiek pasisuka mūsų žemė. Todėl sykį nukreiptas teleskopas į kokią nors žvaigždę gali automatiškai ant tiek pasikreipti, ant kiek pasisuka žemė. Jeigu jie nebutų taip įrengti, tai žemei besisukant teleskopas būtų nukreiptas nuo tēmyjamosios žvaigždės į kitą vietą.

Greenwicho ir Paryžiaus observatorijos turi taip pat puikius astronomijai studijuoti instrumentus arba teleskopus, kurie nėra tiek dideli kaip ekvatoriališki teleskopai ir negali automatiškai ant stulpo sukintis, bet tokių teleskopai vartojami matematiškiems skaitliavimams. Žvaigždžių jie netyrinėja, bet ženklina jas kaip matematiškas vietas. Teleskopu vamzdis kreipiasi kartu su žemės pasisukimu ir kada viena žvaigždė po kitos eina pro teleskopu vamzdį esančių paraleliška sudėty dratęty, tai užrekerduojama laikas.

Verti Skaityti Raštai

Norintiems astronomiją studijuoti "Moksleivių Kelių" redakcija pataria skaityti šiuos lietuvių kalba išleistus raštus: **Dangus ir žvaigždės** (lektoriaus iš astronomijos). Rusiškai parašė V. Lunkevičius; lietuvių kalbon vertė A. Musteikis. Išleido "Vienybė Lietuvių". 1910 m. Vertimas geras ir dailioje kalboje veristas. Brošiūrėlė susideda iš 26 pusl. Kaina 10c.

Dangus. Parašė P. Brandukas; išleido "Katalikas" 1907 m. Knygelė susideda iš 193 puslapių ir iliustruota paveikslėliais. Parašyta ne visai vyksioje kalboje. Kaina nepažymėta.

V. K. Račkauskas.

TEVYNĖJE

Ei, kur mano yr tėvynė?
Kur tėvėlių yr namai?
Kur kalba savoji skamba?
Kur sėrmėgius pamatai?...

Ten, už jūrų-vandėnyų,
už mėsų, šaltų bangų,
ten tėvynė mylimoji,
tiek ten daug vaizdų brangių!...

Gelsvaplaukės mergužėlės...
Rutom's plaukus sau dabin...
Jos laimūžę myliniems dainelėse pagamin'...

Ten ir tėvas žilagalvis
varlo žambrij po dirvas:
rausto žemė-duonadavę
gal vaikams gerovę ras?

Ten močiutė-baltolytė
suniui laimę gal svajoj...
o naklelei tamšiai stovint
graudžiai-skaudžiai suvaitoj'...

O, kaip noriu būt' tėvynėj -
glauščiau gatyvą prie liepų...
Bet... bet amžiaus mano laivas
svetur įrias' tarp vargų...

ZEMĖ

(Pabaiga)

Akmens umiausia persikeičia į žemę žemės paviršy. Taip yra todėl, kad lietus, augmenys ir sliškai juos greičiau sia pasiekia. Tuo galima išaiškinti tą reiškinį, kad kuo giliau jūs kasitės į žemę, tuo daugiau rasite didelių akmenų. Tikrenybė gi giliai žemėj yra vien tik akmuo. Tokie akmenys pluta yra apsiusta visa mūsų planeta. Nedaro skirtumo kame jūs gyvenate, bet jeigu jūs pakankamai giliai kasitės į žemę, jūs užtiksite akmenį. Tiesa, kai kada iškasa ma giliausius šulinius ir nerandama akmenų. Tokiam klausimui išaiškinti yra daug priežasčių. Vieni akmenys mat greitai puva, o kiti lėtai. Be to, aukštesiose vietose sudraskyti akmenys į mažus trupinėlius yra vandens nuplaunami ir nunešami į žemės vietas ir tokiu būdu žemose vietose minkštos žemės yra storiau, o aukštesiose vietose ploniau.

Kaip augmenys naudojami žemėj?

Jeigu mes įsodinsime ažuolo gilę į žemę, tai ji išdygs ir plonu stiebeliu ims augti. Tas stiebelis augs storin ir aukštin, išleisdamas šaką po šakos iki iš to stiebelio pasidarys milžiniškas ažuolas. Kiek tai medžiagos tapo suvartota tokiam dideliui medžiui? Iš kur tat ta medžiaga ateina? Daug medžiagos mūsų ažuolas paėmė savo lapais iš oro, bet kitą dalį jis paėmė iš žemės savo šaknimis. Kuomet stiebas, šakos ir lapai augo į viršų, tuo pačiu laiku jo šaknys augo žemėje, kame mes negalime matyti. Tos šaknys išsikerėjo į visas puses ir sulindo giliai į žemę, iškodamas tenai tos medžiagos, kuri reikalinga medžiui. Jeigu jūs bandysite iškašt bet koki didelį medį, jūs nusistebėsite radę tokią daugybę didelių ir mažų šaknų.

Medžių ir žolių šaknys akių neturi, bet jos savotišku būdu rausiasi į žemę, suranda sau kelią ir pasiima iš žemės augmeniai reikalingą maistą. Kiekvienas augmuo turi didelių ir mažų šaknų. Kai kurios šaknys yra taip plonos kaip plaukai. Jeigu jūs atsargiai išrausite bet kurį augmenį, į plaukus panašius šaknelių jūs pastebėsite labai daug. Tos smulkios šaknys tat ir paima iš žemės visą augmeniai reikalingą medžiagą. Stambiosios šaknys nuveda toli nuo augmenio ploniasias šaknis, kad jos galėtų surasti visa tai, kas augmeniai reikia. Kiekvieno medžio, kiekvienos žolės ir daržovės gyvybė priklauso nuo tų plonyčių šaknelių. Vienas tų dalykų, kurių augmenys šaknys žemėje ieško yra vanduo. Augmenims vanduo yra ne mažiau reikalingas kaip ir žmonėms. Puoduose auginamos žolės išdygtų ir mirty, jeigu

uodus nebutų įpilama vandens. Del tos patios priežasties laike sausos vasaros žmonės laisto savo daržus.

Be vandens augmenims reikia kitokios medžiagos, kurią galima pavadinti augmenų maistu. Augmenų maistas yra dalis žemės. Jis augmenims reikalingas lygiai taip, kaip žmonėms reikalingas maistas. Pavidale syvų tas augmenų maistas yra nuncšamas į visas augmenų dalis, idant padarius kamieną, lapus, žiedus, fruktus ir sėklas. Kaip augmenų sultys budavoja įvairias augmenų dalis, taip žmogaus kraujas budavoja jo kune kaulus ir mėsą. Kiekviena žolė, kiekvienas medis turi savyje augmenio maisto, kuris seniau yra buvęs dalis akmenio. Kada medžio šmotas sudeginama, tai tos akmeninės medžiagos kai kurios dalys pasilieka pelenuose. To augmenų maisto savo kune turi ir kiekvienas žmogus. Mūsų kaulai ir dantys veik išimtinai iš jo susideda. Visa tai mes, žmona, iš žemės gavome ne tiesioginiu būdu. Augmenys sau tą maistą gavo iš žemės, o mes jį gavome iš augmenų, valgędami iš milty ar kitko padarytą maistą.

Augmenys ne vienodą maistą vartoja, lygiai kaip ne vienodą maistą vartoja gyvuliai. Arkliai, pavyzdžiui, ēda sieną ir grūdus, o šunys mėsą. Vieles augmenims todėl reikalingas vienoks maistas, o kitiems kitoks. Įvairios augmenys maisto rūšys randamos įvairiose žemės rūšyse. Yra įvairių rūšių žemių. Vienoje vietoje žemė susideda iš stambių susitrynusių akmenų, o kitoje vietoje ji susideda iš labai smulkių susitrynusių akmenų. O be to juk ne vienodas rūšies yra ir patys akmenys. Granitas, marmoras ir pieškinis akmuo - vis tai skirtingos rūšies akmenys. Kada tie akmenys susiskaldo į mažytes daleles, jie sudaro skirtingų rūšių žemę.

Kai kuriose vietose žemė tu-

ri savyje pakankamai augmenų maisto. Idant gavus gerą derlių iš tokios žemės, reikia tik išarti žemę ir užsėti ją. Ypatinai daug tokios žemės galima rasti vidurinėje Afrikoje. Bet jos yra ir kai kuriose kitose pasaulio dalyse. Daug augmenų maisto esančioj žemėj ukininkai vadina vaisinga žeme. Yra daug ir tokios žemės, kurioje nėra pakankamai augmenų maisto. Tokia žemė vadinama nevaisinga. Žemės derlingumas dažnai paeina nuo to, kad ir sėklas. Kaip augmenų sultys budavoja įvairias augmenų dalis, taip žmogaus kraujas budavoja jo kune kaulus ir mėsą. Kiekviena žolė, kiekvienas medis turi savyje augmenio maisto, kuris seniau yra buvęs dalis akmenio. Kada medžio šmotas sudeginama, tai tos akmeninės medžiagos kai kurios dalys pasilieka pelenuose. To augmenų maisto savo kune turi ir kiekvienas žmogus. Mūsų kaulai ir dantys veik išimtinai iš jo susideda. Visa tai mes, žmona, iš žemės gavome ne tiesioginiu būdu. Augmenys sau tą maistą gavo iš žemės, o mes jį gavome iš augmenų, valgędami iš milty ar kitko padarytą maistą.

Augmenys ne vienodą maistą vartoja, lygiai kaip ne vienodą maistą vartoja gyvuliai. Arkliai, pavyzdžiui, ēda sieną ir grūdus, o šunys mėsą. Vieles augmenims todėl reikalingas vienoks maistas, o kitiems kitoks. Įvairios augmenys maisto rūšys randamos įvairiose žemės rūšyse. Yra įvairių rūšių žemių. Vienoje vietoje žemė susideda iš stambių susitrynusių akmenų, o kitoje vietoje ji susideda iš labai smulkių susitrynusių akmenų. O be to juk ne vienodas rūšies yra ir patys akmenys. Granitas, marmoras ir pieškinis akmuo - vis tai skirtingos rūšies akmenys. Kada tie akmenys susiskaldo į mažytes daleles, jie sudaro skirtingų rūšių žemę.

Kai kuriose vietose žemė tu-

ri savyje pakankamai augmenų maisto. Idant gavus gerą derlių iš tokios žemės, reikia tik išarti žemę ir užsėti ją. Ypatinai daug tokios žemės galima rasti vidurinėje Afrikoje. Bet jos yra ir kai kuriose kitose pasaulio dalyse. Daug augmenų maisto esančioj žemėj ukininkai vadina vaisinga žeme. Yra daug ir tokios žemės, kurioje nėra pakankamai augmenų maisto. Tokia žemė vadinama nevaisinga. Žemės derlingumas dažnai paeina nuo to, kad ir sėklas. Kaip augmenų sultys budavoja įvairias augmenų dalis, taip žmogaus kraujas budavoja jo kune kaulus ir mėsą. Kiekviena žolė, kiekvienas medis turi savyje augmenio maisto, kuris seniau yra buvęs dalis akmenio. Kada medžio šmotas sudeginama, tai tos akmeninės medžiagos kai kurios dalys pasilieka pelenuose. To augmenų maisto savo kune turi ir kiekvienas žmogus. Mūsų kaulai ir dantys veik išimtinai iš jo susideda. Visa tai mes, žmona, iš žemės gavome ne tiesioginiu būdu. Augmenys sau tą maistą gavo iš žemės, o mes jį gavome iš augmenų, valgędami iš milty ar kitko padarytą maistą.

Hemorrhoidai

Labai didelis kentėjimas nuo Hemorrhoidų yra greitai pašalinama, vartojant Cadum Ointment. Jei jus negalite gauti Cadum Ointment savo aptiekioje, tai siųskite 35c pas The Omega Chemical Company, 576 Fifth Avenue, New York.

Tel. Republic 8135
Paul Hanuska
6653 So. Claremont Ave.
Kontraktoriaus - Plumberis. Darau visokį darbą pigiomis kainomis.

Gulbransen Trade Mark
GULBRANSEN.
Vienatinis Pianas, kuris groja roles su jusų pačių šreikškimu. Lengvai grojate, išduoda garsų, garsų ir aiškų balsą taip pat kaip su rankom grojant. Galima pirkti mokant \$3.00 į savaitę. Pamatykite pas **JOS. F. BUDRIK,** 3343 So. Halsted St.

SKAITYTOJAU!

PAREIKALAUK SAU KATALOGO IR PASIRINK SAU DOVANAS DYKAI DEL JUSŲ —

Kataloge rasite visokių dalykų, kurių jūs visados pageidaujate. Ir tuos daiktus jūs gausit DYKAI. Kataloge jūs rasite budus kaip ir kur apmainyti kuponus į dovanas.

Naujienos jums teikia kuponus kasdieną ir dar priedais duoda daug kuponų tiems, kurie užmoka pinigų iškalno prenuvertodami Naujienas sau ar kitiems.

Daugink savo kuponus prisijusdamas naujų skaitytojų ir rinkdamas juos kitokiais būdais.

Vardas
Adresas
Miestas State

Išpildyk ir siųsk Naujienoms

Moksleivių Keliai

Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje Organas

Eina du kartu į mėnesį

REDAKTORIUS:

J. LAPAITIS, 1739 South Halsted St., Chicago, Ill.

J. LAZDAUSKIS, Pirm., 11256 So. Bishop St., Chicago
K. J. SEMASKA, Rašt., 1834 Wabansia Ave., Chicago
J. URBONAS, Izd., 6806 So. Peoria St., Chicago

ASTRONOMIJA

Obzervatorija ir jos įrankiai.

Obzervatorija yra tam tikra įstaiga arba butas, pastatytas tam tikslui, kad iš jo astronomai galėtų tyrinėti ir studijuoti įvairius dangaus kūnus. Svarbiausieji obzervatorijos įrankiai yra teleskopas ir spektroskopas. Šiame skyriuje mes pasvesime keletą straipsnių, kurie supažindins mus su skaitytųjų su obzervatorija ir jos įrankiais. Svarbu juk yra žinoti kokius tyriminius astronomija paremia ir kokie įrankiai tam tyrimimui vartojami.

Senovės astronomiškai obzervatorijos įrankiai ir jų bradimai yra taip pat mažai žinomi, kaip ir ankstyvieji atradimai pačiam astronomijos moksle. Dar tais laikais, kada žmonės tebemanė, jog žemė nesisuka apie savo ašį, bet saulė apkeilia apie žemę vieną sykį į parą, kas padaro dieną ir naktį, žmonės tą įsivaizduotą saulės kelionę mērė pagal šešėlio, kurs pasidarė nuo stulpo saulei esant vidurdieny.

Stulpo šešėlio įvairumas priimtyvianis astronomams davė galimybę tyrinėti įsivaizduotą saulės judėjimą. Senovės astronomai tačiau pradėjo įvairius dangaus kūnus tyrinėti ir kitokiu būdu. Profesoriaus Newcombas rašo:

„Vadas buvo Tycho Brahe, kurs gimė 1546 metais, t. y. tris metai po Koperniko mirties. Jo domė pirmiausia buvo nukreipta link studijavimo astronomijos delei saulės užtemimo, įvykusio rugpiučio 21 d., 1560 m. Tas saulės užtemimas buvo viškas kai kurios Europos dalyse. Nustebintas, kad toks nepaprastas apsirėikimas gali būti išpranašautas, jis pasiėventė studijavimų tyrimų nutėmijamųjų ir išrokujamųjų metodų, kurių pagalba ta pranašystė buvo padaryta. 1576 metais Danijos karalius įsteigė garsiąją Uraniborgo obzervatoriją, kurioje Tychas praleido dvidešimt

ARTI 70 METŲ SENĖ
SAKO, KAD JI JAUČIASI JAUNA

Mrs. S. Wenzel, 203 Kingsley St., Buffalo, N. Y., rašo: „Bakseli juos Bulgarian Herb Tea, o aš tai yra geriausias gydomasis koksas, aš turėjau. Jis man pagelbėjo visuose atvejais. Aš taip pat daviau savo draugams patarimų, aš netoli 70 metų amžiaus ir mano draugai, stebėsi, kad išrogiu jauna ir jaučiuosi jauna ir aš patikau kiekvienam, kad Bulgarian Herb Tea, kuri man pagelbėjo.“

Bulgarian Herb Tea, jeigu vartosit karšta einant gulėti, greitai pašalinis slogas, gerios nuotaikos ir vidurių užkietėjimas. Pateiktas pas visus aptiekėjus. — 35c, 75c ir \$1.25.

Pastaba—Jei jus norite gauti 5 mėnesiams šeimynai pakelti atlygį, kiti \$1.25, atsiųskite man, H. H. Von Schlick, Pres., 25 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Saugokitės
Šalčio

Saltis reiškia pavojų. Vien nuo pneumonijos kasmet miršta 150,000. Nesukitomos kitos bėdos kyla iš šalčio. Sustabdyk šaltį pačioje pradžioje, greičiau ir veikliau būdu. Imkit Hill's Cascara-Bromide-Quinine. Jis šaltį sustabdo ir 24 val. o gripą 3 dienas. Jį dabar milijonai vartoja, nes per 25 metus niekas nerado geriojo būdo šaltį naikinti.

Netikėtai menkesnės gydomosios karia gauti gauti šaltį. Visos aptiekos parduoda Hill's.

Kaina 30c
HILL'S
CASCARA-BROMIDE-QUININE
Parduoda Dėžė su pavelsku

RODA DYKAI
Jūs specialistas ir jo pagelbinė. Jis specialis paslaugas yra 72 val. tiksliai trumpam laikui, todėl n. artimiausiu, atliksite šį bandymą. Jis išsiaiškins visuomet yra pavojinga nepasirasti suknės ligose. Gydomas slapta ligų ir visų kraujo ligų yra mūsų specialumas.

35 metų patirtis gydyti chroniškus vyru

Kuomet kiti gydytojai apsisėd

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
by the Lithuanian News Pub. Co. Inc.

Editor P. GRIGAITIS

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8590

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
5c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-
druva, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8590.

Užsimokėjimo kaina:

Chicagoje — paštu: \$8.00
Metams
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui .75

Chicagoje per nešiotojus:

Vieną kopiją 3c
Savaitę 18c
Mėnesiui 75c

Suvienuose Valstijose, ne Chicagoje,

paštu:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui .75

Lietuvon ir kitur užsienio:

(Atpiginta)
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui .75

Money orderiu kartu su užsakymu.

DIKTATORISKA CANKOVO VALDŽIA REZIGNAVO.

NAUJAS DIKTATORIUS: GRAIKIJOJE.

PER PUSĘ METŲ RENGTA PERVERSMAS.

DIKTATUROJE NĖRA JOKIOS ATĖITIES.

Bulgarijos ministerių kabinetas su prof. Cankovu (Zankovu) priešakyje atsistatydino. Naują valdžią pavesa demokratinės partijos atstovui, Liapčevui.

Ši atmaina valdžioje reiškia galą militaristų terorui Bulgarijoje.

Prof. Cankovo kabinetas buvo atsiradęs po to, kai armijos karininkai sukilo prieš radik

CHICAGOS ŽINIOS

Apkaltino legisla- tūros nari

Grand jury vakar išnešė apkaltinimą prieš advokatą ir valstijos legislatores nari Harry Weisbrod ir du detektyvus. Juos visus kaltina, kad jie priėmė kyšį ir išviliojo iki \$1,543 iš Joseph Gould.

Prohibicijos direktorius Yellowley vakar atėmė permitus prirašinti degtinę iš dešimties Chicago ir penkių Racine, Wis., daktarų. Tarp jų daktarų nėra nė vieno lietuvių.

Septynios aptiekos irgi neteko permyti laikyti ir pardavinėti alkoholi.

Sportas

POŽELA SUTINKA RISTIS SU SARPALIUM

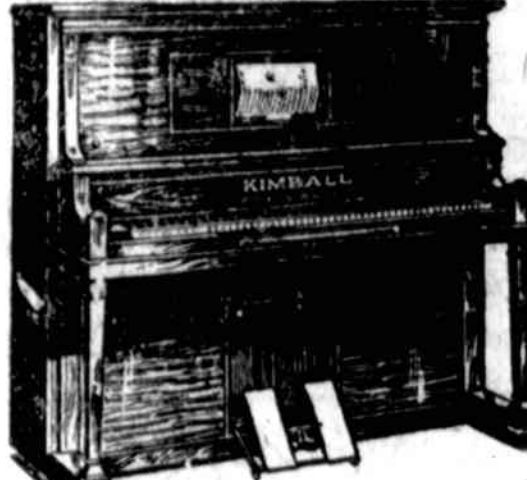
Požela sako, jog Sarpalius pertoli nuėjęs, beniekindamas jį. Kad padaryti visam tam galą, Požela viešai praneša, jog jis su Sarpalium sutinka risti amerikonišku stilium iki galutinės pergalės.

„Aš esu daug lengvesnis“, sako Požela, „ir todėl savo čempionatą nepralaimėsiu. Bet jei aš laimėsiu ristynes, tai Sarpalius sudėjęs savo „tingus“ į baksiuką galės važiuoti į Pennsylvania pas mamą.“ —Z.

Niekas negali būti palyginamas, kaip ištrynimai su geruoju, senuoju **Pain-Expelleriu**

Kai tik pastebite apelsininių šaltų, tuojau naudokitės šiuo garsiuoju pagalbiniu, kad išvengtumėte komplikacijų. 35c ir 70c vaistinėse. Tėmykit, kad būtų tinkamas vaistinėms ant pakelės.

F. A. D. RICHTER & CO.
Berry & South 5th St.
Brooklyn, N. Y.

KIMBALL PIJANAI

Del tobulo savo balso yra pamyli ir didžiai išgirti per pagarsėjusius artistus ir muzikos ekspertus. Vien tik su Kimball grojikliu pianu galite gražiai gaidas teisingai ir girdėti geriausiai išbulintą piano muziką.

Parduodam ant lengvų išmokėjimų

PIJANŲ KRAUTUVES

The Peoples Furniture Co.

1922-32 So. Halsted St.
4177-83 Archer Ave.

Lietuvių Rateliuose.

Visuomenės Darbo Są- junga stoja darban

Su ateinančiu sekmadieniu pradės visą eilę mokslinių pasikaitų.

Neseniai susikūrusi Visuomenės Darbo Sąjunga jau stoja darban. Pirmiausia pradeda su rengimu prelekcijų, o toliau seks ir platesnis veikimas.

Prelekcijos prasidės ateinančiu sekmadieniu. Tai nebus padrikos, atskiros, viena su kita nesuristos prelekcijos, bet visa eilė trumpai tarp savęs susijusių prelekcijų, kurios nuodugniai išaiškina atskirą mokslo šaką. Pirmiausia bus aiškina ma apie evoliuciją — žemės, gyvybės ir kultūros, — ir tik tada bus einama prie kitų mokslo šakų.

Kartu bus įvesta ir visiška naujienybė lietuvių tarpe. Tai taip vadinamas „Open Forum“. Bus paskirtas kokis nors svarbus ir įdomus klausimas ir referentų bus išnagrinėtas iš visų pusių. Be to bus leista ir pačiai publikai išreikšti savo nuomones svarstomuoju klausimu. Nebus tai debatai, bet tik apsimainymas nuomonėmis, gilus apsvaistymas dalyko, ir tai ne vienpusis, bet platus ir nuodugnus, iš visų pusių, net ir publikos nuomonės išsklaidant. To dar niekad nebuvo pas lietuvių. Su tokiu „Open Forum“ ir bus atidarytos prelekcijos. Atidarymui „Open Forum“ ir prelekcijų, tema paskirta yra: „Ar Tautų Sąjunga gali panaikinti karus?“ Referentais bus P. Grigaitis, S. Kodis ir Dr. A. J. Karalius. Tai bus ateinančių sekmadienį, gruodžio 10 d.

Prelekcijoms laikas paskirtas patogus, — sekmadienį rytas, nuo 10 iki 12 val., taip kad visi gali spėti po prelekcijos sugrįžti namo ant pietų. Vieta prelekcijų irgi visiems patogi ir žinoma — Lietuvių Auditorija. Įžanga į prelekcijas irgi visiems prieinama — tik 15c, vien lėšų padengimui. Tikimasi, kad mylintys apšvieta Chicago lietuviai skaitlingai į šias prelekcijas lankysis. Platesnis prelekcijų programą bus paskelbtas vėliau. —K. B.

Bridgeport

SLA. 36 kp. susirinkimas

Štai ir praleidom, palydėjom senuosius metus, sulaukėm naujų metų. Kokius darbus nuveikm, kokius šiais metais sutversime ir nuveiksime?

Vienas darbas pradėtas, bet nenuveiktas ir neužbaigtas, tai nepriauginta SLA. 36 kuopa iki vieno tukstančio narių. Tiesia, nedaug betruksta. Jau turime beveik 600 narių. Antras aukštinis vėjus pasibaigs dar tik už trijų mėnesių todėl laiko dar yra, tik reikia didesnio atsida vimo darbu.

Štai, sausio 6 d., Liet. Aud. atsibus 36 kuopos metinis susirinkimas. Nariai, nepatingėkit ir ateikit susirinkimui, užgirsite raportus valdybos, — kas padaryta, kas dar reikia padaryti. Žiūrėkit, kad atstovumėt nors po vieną aplikantą į SLA. Pakalbinkit čia gimusių jaunimą, kad prisidėtų prie SLA, arba savo sunų ir dukterį prirašyk. Pradėkime naujus metus rimtai ir sau pasidarbaukime. —Reporteris.

Roseland

Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelio vakaras įvyko gruodžio 26 d., Strumilo svetainėje. Ratelis vaidino žemaitės 2 aktų komediją „Apsiriko“. Silpnai išėjo Bogumilos rolė, kurią vaidino p-lia Sakalauskienė, nes ji dar pirmą kartą buvo scenoje. Kiti visi vaidino gerai.

Miss Jessie Charleston, klasiški šokiai patiko geriausiai, nes ji ir yra pasižymėjusi šokiškė. Mr. T. MacLead, škotų tautiškos muzikos vamzdžiavimas, vieniems nelabai tiko, o kitiems patiko net per daug, nes užsibaigus vakarui MacLead buvo paprašytas sugrąžinti dar keletą kartų ir už tai iš publikos sumokėjo jam keletą dolerių.

Gal dėl nepaprasto šalčio publikos buvo mažai, — virš šimto žmonių. Nors programą ir buvo geras, bet dėl nepaprasto šalčio nebuvo galima ganėtinai apšildyti svetainę, todėl ir publika negalėjo jaustis gerai. Bet blogiausia buvo, kada užsibaigus vakarui po 12 valandų nakties, pradėjo visi skurstytis namo, nes tada buvo didžiausias šaltis, taip kad buvo net bangu išėiti į lauką, kur termometras rodė tarp 12 ir 14 laipsnių žemiau zero. Išėidama kiekvienas kartojo, kad jei ne Lietuvių Scenos Mylėtojų Ratelio vakaras, butume visai neatėję. — Rep.

Paskaita

Ateinanti trebiadienį, sausio 6 d., Aušros kambariuose bus paskaita. Skaitys inž. K. Augustinavičius, temoj: „Lėdynų Gadykn“. Tai bus labai įdomi paskaita, liečianti tą žemės gyvenimo periodą, kada ledynai buvo padengę labai didelę dalį mūsų žemės kamuolio ir padarė didelę įtaką ir tolimesnį vystimąsi gyvybės ant žemės. Atėikite visi šios paskaitos pasiklausyti. Įžanga dykai. —Rep.

Brighton Park

Užpuolė lietuvių restoraną

Trys homai, matyt gerai pasiruošę, užpuolė užvakar vakar lietuvių restoraną ant 4432 S. Western Ave., bet sutikę smarkų pasipriešinimą iš savininko pusės turėjo pasišalinti gerokai apklūti.

Visas dalykas įvyko šiaip: Apie aštuntą valandą vakaro minėtieji homai įėjo į restoraną. Savininkas Mikas Miekenas su savo žmona ir vaikais buvo kitam kambariui. Vos spėjus jam atidaryti duris vienas homų kirtė jam galvą ir veidą, bet nepartrenkė visai ant žemės. Tuomet prie jo puolė kiti du ir prasidėjo muštynės. Užpuolė vyrą stojo ginti kiek galėdama žmona ir jai

pasisekė išliuosuoti jį. Pasiluosavęs vyras sugriebė loptelį ir perskėlė homui galvą. Tačiau, matydamas, kad visų nenugalės, išbėgo per duris lauk. Bomai tuomet sugrėbė aikštėj buvusius pinigų irgi prasišalino, bijodami, kad neužkluptų policija.

Savininkas restorano visgi likosi sunkiai sužeistas. Jam sumušta galva, beveik perkirstas liežuvis, bet daktaro tikrinimu, neužilgo išgyti. —Report.

(Tęsa aut. 6-to psl.)

ALEKSANDRAS GALKUS

Persikyrė su šiuo pasauliu Sausio 1 d., 1926 m. Turėjo amžiaus apie 33 metus. Paliko didžiam nuliudime senus tėvulus Lietuvoje. Amerikoje paliko draugus Antaną Sribalių ir Stanislovą Zilių. Paėjo iš Lietuvos, Kauno rėdybos, Tauragės apskrėčio, Pagramončio parapijos, Kataryn kaimo. Laidotuvių rūpinasi Antanas Sribalius ir Stanislovas Zilius.

Laidotuvių įvyks Sausio 6 d., 1926 m. iš namų 4120 So. Artesian Ave., apie 1 val. į Tautiškas kapines.

Užkvičiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti laido tuvėse. Paliekam nuliudė.

* Paliekam nuliudė, A. Sribalius ir S. Zilius

Laidotuvių patarnaus graborius A. Masalskis, Tel. Blvd. 4139.

Užkvičiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti laido tuvėse. Paliekam nuliudė.

Malinauskiai

Laidotuvių patarnaus graborius A. Masalskis, Tel. Blvd. 4139.

A + A

KAZIMIERAS LETUKAS

Mūsų mylimas vyras persikyrė su šiuo pasauliu sulaukęs 33 metų amžiaus, Sausio mėn., 2 dieną, 4 valandą vakaro. Paėjo iš Vatušų kaimo, Retaivos valsčiaus. Amerikoje išgyveno 12 metų.

Paliko dideliam nuliudime moterį Stanislovą ir seną motinėlę ir seserį Barbora Norėkienę Amerikoje. Lietuvoje broliai: Jonas, Pranciškus ir Petras ir sesuo Emilija Lubienė. Kunas pašarvotas randasi 3407 So. Wallace Street.

Laidotuvių įvyks Ketvergo, Sausio 7 d., 8 valandą rytę iš namų 3407 So. Wallace St. į Sv. Jurgio bažnyčią o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuosirdžiai kviečiame dalyvauti laido tuvėse ir suteikti mirusiamjam paskutinį patarnavimą.

Nuliudė ir pilni gilios sielvarto liūkame,

Moteris, Motina ir Letukų šeima.

Laidotuvių patarnauja graborius J. J. Zolp, Tel. Boulevard 5203.

ANTANAS ŠIAULIS

Mūsų mylimas pusbrolis persikyrė su šiuo pasauliu sulaukęs 37 metų amžiaus, Sausio mėn., 4 dieną, 4 valandą rytę. Paėjo iš Palabaukščių kaimo, Erzvilko valsčiaus. Amerikoje išgyveno 18 metų. Paliko dideliam nuliudime tėvus, brolius ir seseris Lietuvoje, o Amerikoje pusbrolių Antaną Šiaulį ir daug kitų giminių. Kunas pašarvotas randasi 2023 S. Union Ave.

Laidotuvių įvyks Sereidoj, Sausio 6 d., 1926, 8:30 valandą rytę iš namų 2023 S. Union Ave. į Dievo Apveizdos Bažnyčią, o iš ten bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuosirdžiai kviečiame dalyvauti laido tuvėse.

Nuliudė liūkame,

Antanas Šiaulis ir kiti giminės.

Laidotuvių patarnauja graborius J. F. Radzius, Tel. Canal 6174.

A + A

JUOZAPAS ASHMANAS

Persikyrė su šiuo pasauliu Sausio 1 d., 1926 m., ligonbutyje. Turėjo amžiaus apie 33 metus. Paliko didžiam nuliudime senus tėvulus Lietuvoje. Amerikoje paliko draugus Antaną Sribalių ir Stanislovą Zilių. Paėjo iš Lietuvos, Kauno rėdybos, Tauragės apskrėčio, Pagramončio parapijos, Kataryn kaimo. Laidotuvių rūpinasi Antanas Sribalius ir Stanislovas Zilius.

Laidotuvių įvyks Sausio 6 d., 1926 m. iš namų 4120 So. Artesian Ave., apie 1 val. į Tautiškas kapines.

Užkvičiame visus draugus ir pažįstamus dalyvauti laido tuvėse.

* Paliekam nuliudė, A. Sribalius ir S. Zilius

Laidotuvių patarnaus graborius A. Masalskis, Tel. Blvd. 4139.

PETRAS POVILAITIS

Mūsų mylimas vyras ir tėvelis persikyrė su šiuo pasauliu sulaukęs 50 metų amžiaus, Sausio mėn., 4 dieną, 1926, 2:30 valandą rytę. Paėjo iš Kauno rėd., Miskių kaimo, Panevėžio apskr., Sidabravos valsč. Amerikoje išgyveno 20 metų.

Paliko dideliam nuliudime moterį Pauliną, po tėvų Kazimierą, 2 dukteris Marijoną ir Bronislavą; sūnų Kazimierą, 2 brolius Mykolą ir Kazimierą ir seserį Veroniką. Kunas pašarvotas randasi 4625 So. Richmond Street.

Laidotuvių įvyks Sereidoj, Sausio 6, 1926, 8:00 valandą rytę, iš namų į Nekalto Prasiidėjimo Paneelės Šventiausios Bažnyčią, kurioje įvyks gėdulingos pamaldos už velionio sielą, o iš ten bus nulydėtas į Švento Kazimiero kapines.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuosirdžiai kviečiame dalyvauti laido tuvėse.

Nuliudė liūkame,

Moteris, Dukters, Sūnus, Broliai ir Sesuo.

Laidotuvių patarnauja graborius Eudeikis, Tel. Yds 1741.

Naujienų Spauštuvė yra Unijinė Spauštuvė.

ELEKTRA

Šviesa ir pajiega suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbuves. Cash arba ant išmokėjimų.

Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje

THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.

A. BARTKUS, Pres.

1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892, Chicago

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kodzie 8952

3514-16 Roosevelt Rd.
Art. St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

DR. A. WARCHALOWSKI
OPTOMETRISTAS

Egzaminuoja akis — pritaiko akinius — šlifuoti stiklai ant vietos. Pirmutinė lietuvių optinė krautuvė

1053 Milwaukee Ave.

Ant Xelovskio aptiekos. Tel. Armigate 3988

Valandos nuo 10 ryto iki 4:30 po pietų ir nuo 6 iki 9 vakare. Nedėlioj nuo 11 iki 12 dienų

DR. VAITUSH, O. D.
LIETUVIŲ AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvina akių įtempimą, kuri-
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo, akių aptemimo, nervuotu-
mo, skaudama akių karkštį, atitaiso,
kreivas akis, nuima kataraktą, ati-
taiso trumpregystę ir toliau.
Priešna teisingai akinius. Vaisuo-
se atsitikimose egzaminavimas da-
romas su elektra, parodoma ma-
žiausias klaidas. Specials atyda at-
kreipiama į mokyklos vaikus. Aki-
nial-nuo \$4.00 ir aukščiau. Val: 16
iki 8 val. Nedėlioj 10 iki 1 val. p. p.

1545 West 47th Street
Phone Boulevard 7589

**Lietuvių Dentistas patar-
naus geriau.**

Traukimas dantų be skausmo.
Bridge geriausia auksu. Su mūsų
pleiom galima valgyti kiekiausia mai-
stą. Garantuojame visą savo darbą,
ir žemas mūsų kainas. Sergėkite savo
dantis, kad nekentų jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street
Netoli Ashland Ave.

**DR. ROSS NAUJA IR PA-
GERINTA SISTEMA
GYDymo IŠGYDO**

Kraujo, pulso, klumpo, privatinis, sta-
tos, usendintos ir užkrečiamos ligos vis-
išgydomos

Vartojami saugūs ir geriausiai
žinomi metodai

914
pagerintas
606

Ir tikrai Europinis La-
ceide gydymas su-
kama. Vienintelis gy-
dymas nuo sifilio duo-
dams už
šema kainą \$5

Dr. B. M. ROSS
Atsakantis
Specialistas
Isteigta 39 metų

Daugiausiai chronikų ligų paeina nuo
kraujo ir užkrečiamos ligų. Kad išgydys
jas nebendykkit senis būdais.

VYRAI! Specialis serum gydymas yra va-
tojamas su geru pasikėjimu, do atgavima
stiprumo silpnoms vyrams. Jo gaviniant
išga veikia stebuklingai ant gilių, nervų
ir kraujo, suteikdama stiprumą, išpildoma
ir atkuriama vyrams. Dr. Ross gydymas
kambariai kasdien pilni ligonių.

JIS TURI 30 METŲ PATYRIMĄ

Ir jau išgydė tukstančius žmonius, tai yra
užtikrinimas sėkmingas, kad jie gaus te-
ra gydymą. Vienintelis geriausias įrengtas
ofisas Jungtinėse Valatijose. Desimtis gy-
dynų kambarių. Kraujo išbandymas ir la-
boratorijos egzaminacija dykai su gydymu

Patarimas Dykai

Atsakantis medikalis patarnavimas suteiks
jums sveikatą ir laimę. Geriausias gydy-
mas. Piguiausias kainos. Greičiausias gydy-
mas. Atleikt šlandien.

DR. B. M. ROSS

35 So. Dearborn St.
kampas Monroe St. Chicago

Vyrų priėmimo kambarys 606. Moterų pri-
ėmimo kambarys 608.

Penktas Aukštas, Crilly Namai
25 METAI TAME NAME

Ofiso valandos kasdien nuo 10 ryto iki 4
vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 dienų. Pa-
nedėlioj, sereidoj ir subatonia nuo 10
ryto iki 8 vakare.

Matai Kas Dedasi?

SAVE

UNITED STATES COURT

Given FREE with our
PAPER
Redeemable for
Valuable Gifts

SAVE

UNITED STATES COURT

Given FREE with our
PAPER
Redeemable for
Valuable Gifts

„Save“ reiškia gelbėti; išgel-
bėti; išganyti; paliuosuoti; ap-
saugoti; nedaleisti; pasinaudo-
ti; čiedyti — bet šitame atsi-
kime reikia ne daugiau, ne ma-
žiau, kaip: taupyti ir pasinau-
doti.

Taupyti kuponus išskirdamas
iš Naujienų kasdieną — ir pa-
daugink juos atnešdamas nau-
jų skaitytojų.

BILLY'S UNCLE

Nuvarę Nervuoti Žmonės Randa Naują Smaigumą Nuga-Tone

Jis Atlieka Darbą ir Atlieka Jį Greitai

Kraujas privalo turėti Gelžies ir Nervų Fosforo. Nuga-Tone suteikia Gelžį Kraujui ir Fosforą Nervams. Jis yra moksliškas Kraujo ir Nervų Budavotojas. Tai yra stebėtina, kaip greitai Nuga-Tone sugrąžina kraują, įsiera ir energiją nupolusiems nervams ir kuno audiniams. Taiso raudonąjį kraują, ir duoda stebėtiną patvarumą nervams. Suteikia galvianantį miegą, gerą apetitą, tinkamą žibėjimą, reguliują vidurių veikimą, padidina entuziazmą ir ambiciją. Jei jūs nesijaučiate kaip reikiant, tai pats dėl savo lašo turite išbandyti jį. Jums nieko nekainuos, jei nepagelbės. Jis yra malonus imti ir jį pradėsite laisvą geriau tuo laiku. Jei jūs grįžtote dar nėra užrašę jo dėl jus, tai eikite pas aptiekorių ir nusipirkite Nuga-Tone. Niekam nekaino. Imkite jo per kelias dienas ir jį su jais po to nesijausite geriau ir neatsidursite geriau, nunešę atlikusią džių pakūko pas aptiekorių ir jį atgrįžins jums su pinigais. Išdirbėję Nuga-Tone įsako visiems aptiekoriams garantuoti jį ir sugrąžinti jį su pinigais, jei neužgandėsite. Rekomenduojamas, garantuojamas ir parduodamas per visus aptiekorius.

LIETUVON

Naujos nupigintos kainos ten ir atgal 3 klesoj iki Kauno ir atgal \$203 iki \$215, į Klaipėdą \$181 iki \$196, pagal laivą.

GERA NAUJIENA. Naujas S. V. Jastymanis pavelgia atliksit. Tėvyne ir buti metus, paskui be klaidų grįžti Amerikon nežuirti kvotos.

Mūsų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pasaulyje, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC siūlo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitę.

Visi mūsų 3-čios klasės keleiviai gauna atskirus kambarius dvieji, keturiems